

Štev. 14.

Leto 8.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravištvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi

Delavstvu v premislek.

Zmaga Mussolinija v Italiji, triumf Hitlerja v Nemčiji, navidezna popolna zmaga kapitalistične diktature nad demokracijo v teh državah odkriva tudi buržuaziji v drugih državah popolnoma drugačne izgleda za bližnjo bodočnost.

Kar se je posrečilo v Italiji in v Nemčiji, to je seveda mogoče tudi v Španiji, Franciji, Avstriji in vseh drugih državah stare Evrope.

Nov pogum, nove sile, novo navdušenje je zopet prevzelo razvijajočo se reakcijo v vseh deželah. Za kapitalizem obstoje zopet ugodni izgledi, da odvzame delavskemu razredu vse one, čeprav še tako malenkostne pridobitve, ki si jih je delavski razred priboril v dolgoletnih bojih na političnih svoboščinah in zboljšanju gospodarskega položaja. Kapitalizem smatra, da je prišel ugoden trenutek, da se maščuje za vse poraze, ki jih je moral pretrpeti v prvih 10 letih po vojni. Zaveda se, da obstoji ie eno sredstvo, le ena pot, da iztrga vse pridobitve delavskemu razredu in ga popolnoma premaga ter naredi nesposobnega za odpor in zopet vklene v verige suženjstva in popolne odvisnosti. In ta pot je surova sila, ki je pripravljena poslužiti se vseh sredstev brez izjeme, da doseže cilje kapitalističnega razreda in da se zasigura kapitalizmu privilegirana pozicija v državi in družbi ter omogoči neomejeno izrabljanje delavnih slojev.

Delavski razred se je v svojih skoraj 100 let trajajočih bojih za politično in gospodarsko osvoboditev vedno kretal v okviru demokracije. Vedno je bil pripravljen na sklepanje premirja in miru, odrekal se je vsakemu nasilju in prelivanju krvi ter se je postavil na stališče, da vodi boj za dosego svojih ciljev le z legalnimi sredstvi. Razmeroma zelo redki izbruhi ljudskega maščevanja, upori, akcije iz obupa, ki so vodile do nasilnosti, tvorijo v zgodovini osvobodilnih bojov delavskega razreda samo izjemne slučaje. Ves čas se je delavski razred v prvi vrsti boril za demokracijo, je v tej borbi trpel in vsled te borbe krvavel iz tisoč zadanih ran. Uspehe in sadove vseh teh bojov in vseh doprinešenih žrtev pa so vedno uživali drugi. Buržuazija pa ne polaga niti najmanjše važnosti na demokracijo. Vsa njena moč in oblast temelji na sili in diktaturi ter se poslužuje navidezne demokracije samo toliko časa, dokler z njo lahko vzdržuje lastne pozicije brez surove sile. Čim pa ugotovi, da zamore s silo in diktaturo hitreje priti do uspehov in do cilja, se odpove demokraciji.

Tekom zadnjih let smo mogli skoraj v vseh državah Evrope ugotoviti, kako je buržuazija, — v nekaterih državah javno in brutalno, v drugih bolj oprezno in polagoma — odložila plašč demokracije, katerega je morala prisiljena obleči v povojnih letih ter je zopet pokazala svoj pravi obraz: surovo silo,

s katero brezobzirno uniči vse, kar ovira njen razvoj, kar se postavi v bran, odnosno kar škoduje interesom posedujočih slojev.

V Italiji je bilo delavsko gibanje popolnoma zadušeno. V Nemčiji je Hitler pod krinko nacionalnega socializma uničil odnosno podržaval vse svobodne delavske organizacije, uničil pridobitve desetletnih bojov ter uvedel režim surove sile. V Romuniji, Bolgariji, Avstriji in na Ogrskem se vedno bolj ogrevajo za fašistične metode in povsod čakajo samo na ugodno priliko, da udarijo in si z nasiljem pribore oblast.

Delavski razred mora vsled tega dobro preudariti, ali se bo v tem, od kapitalizma že napovedanem, dobro pripravljenem in organiziranem mednarodnem boju, ki se bo vodil za obstoj in utrditev kapitalističnega sistema in proti socializmu, še posluževal dosedanjih bojovnih metod, ali pa bo te bojovne metode spopolnil in spremenil. Povsod, kjer se proletarijat opira izključno le na »stara pravda« na demokracijo in na zakon, na številčno moč, na svojo gospodarsko moč in pomen, je proletarijat poražen ter izgubi pravico za pravico. V tem boju ne gleda nasprotnik na pravico, zakon in demokracijo, marveč odločuje le pest in orožje, v roki je zakon in dokaz za upravičenost njihovih zahtev.

Ali naj delavstvo po vsem svetu še nadalje mirno gleda, ko se nasprotni tabor oborožuje? Ali naj delavstvo mirno in vdano pričakuje, da nastopi svetovni pogrom, ki bo uničil vse pridobitve proletariata z brezobzirno silo?

Delavski razred stoji pred odločitvijo: ali naj se pusti brez obrambe poteptati, ali pa bo sebe in svoje organizacije ter življenje vsakega posameznega člana branil z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Ker sovražnik uporablja kot edino argument pest in ima respekt edino pred tem argumentom, bi bil neodpustljiv zločin, če bi proletarijat proti argumentu težko oborožene pesti stal prekrizanih rok in postavil proti temu argumentu samo papirnate resolucije ter se zanašal na »stara pravda«, »zakon« in »demokracijo«. Delavski razred bo moral po vsem svetu v najkrajšem času nastopiti v odločnem obrambnem boju. Da bo za ta boj sposoben, se mora za obrambo pravočasno oborožiti. Kakšnih sredstev in kakšnega orožja se bo poslužil, bo moral določiti po razmerah.

Ne oziraje se na razmere v posameznih krajih pa velja za vse delavstvo eno: Na uspeh zamore delavstvo v boju s sovražnikom, kateremu pride prav vsako sredstvo za dosego cilja, računati le, če bo delavski razred pripravljen in sposoben nastopiti proti sovražniku z istim orožjem, katerega se poslužuje sovražnik.

Edo Fimmen, gen. tajnik ITF.

Knjige Cankarjeve družbe.

V oktobru mesecu izidejo za leto 1933-34 štiri krasne in nadvse zanimive knjige te družbe, in sicer:

1. KOLEDAR »CANKARJEVE DRUŽBE« za leto 1934, ki bo zelo lepo ilustriran in poln zanimivih razprav, povesti in spisov.
2. Ivan Molek: »VELIKO MRAVLJIŠČE«. Roman, poln dogodivščin slovenskega izseljenca, nekako nadaljevanje romana istega pisatelja, ki ga je izdala »Cankarjeva družba« lani.
3. Ivan Vuk: »ZGODBE PONIZANIH«. Povesti in črtice iz delavskega življenja, kjer bo vsak našel kos samega sebe.
4. Sigma: »NAS SVETOVNI NAZOR«. Teorija in razvoj dialektičnega materijalizma. Dragocena knjiga za vsakega mislečega, po izobrazbi in osvoboditvi strmečega delavca in delavke.

Pripomba: Mesto Zoščenkovihi satir in humoresk, ki so bile prvotno namenjene kot tretja knjiga letošnje izdaje knjig »Cankarjeve družbe«, bo izšla knjiga Ivana Vuka »Zgodbe ponižanih«. Knjiga je zelo lepa, da jo bo vsak član z veseljem in z zadoščenjem čital.

Zato, kdor še ni član, naj pošlje takoj članarino 20 Din. Položnica se dobi pri vsaki pošti. Na njo naj zapiše št. 13.703 »Cankarjeva družba«, Ljubljana in odpošlje tako 20 Din. Ali pa v znakah na naslov »Cankarjeva družba«, Ljubljana, Poštni predal 290, ter svoj točen naslov. — In v oktobru dobite 4 lepe knjige, od katerih bo že vsaka posamezna vredna 20 Din.

Nadaljno zadoščenje v Rapovi zadevi.

Svoječasno smo poročali, da je bil po smrti s. Rapa obnovljen disciplinski postopek in je bil s. Rap v obeh instancah popolnoma oproščen disciplinskega prestopka ter je dobila vdova odmerjeno penzijo.

Vdova je na to takoj s posebno vlogo pri direkciji zahtevala izplačilo prejemkov pok. moža za čas njegovega odpusta iz službe pa do njegove smrti, ter je začetkom avgusta dobila na to svojo vlogo sledečo rešitev:

Prepis rešenja G. d. br. 52359/33.

Na prošnjo Rap Jožefe, vdove po pokojnem bivšem zvaničniku II. kategorije Rap Alojziju, je bilo s sklepom disciplinskega sodišča I. stopnje pri direkciji drž. železnice Ljubljana z dne 6. septembra 1932 št. DS. 160/29 dovoljeno obnovitveno disciplinsko sodišče s svojo sodbo z dne 20. februarja 1933 št. DS. 160/29 razsodilo, da se Rap Alojzij, pokojni bivši zvaničnik II. kategorije oprošče disciplinske kazenske odgovornosti, da se spozna krivim administrativno kazenskoga pregreška in se preda upravi v svrhu izreka ter da plača 110 Din kot izsledke stroške disciplinskega postopanja.

To sodbo je potrdilo disciplinsko sodišče II. stopnje pri generalni direkciji državnih železnic v Beogradu s svojo razsodbo z dne 10. maja 1933 pod GD. št. 36307/33.

Razsodba disciplinskega sodišča II. stopnje je po § 221 zakona o državnem prometnem osebju postala izvršena dne 30. maja 1933.

Na podlagi tega ter v smislu določb §§ 111 in 223 zakona o državnem prometnem osebju in po pooblastilu g. ministra obračaja v aktu GD. št. 59021/31 z dne 14. julija 1931

rešujem,

da se razveljavi rešenje D. št. 1179/29 z dne 6. avgusta 1929, s katerim je bil

Rap Alojzij,

pokojni bivši zvaničnik II. kategorije, II. skupine, 7. stopnje osnovne plače, odpuščen iz službe drž. prometnih naprav.

Beograd, 21. julija 1932.

Za generalnog direktora:

P. P. K. Ing. M. J. J. s.

S tem odlokom se naročajo naslednji koraki: 1. da se da vsaj ono zadoščenje, ki je dнес se možno, pokojnemu s. Rapu ter da se vsaj nekoliko obravnava za prisrčno obdružnih otrok, ki so na hrbtu denarja in izobilni skrbnega obotiljevali, ter da se sedaj nekaj časa da se da vsaj do delnsko izplačilo vsaki prejemnik v s. Rapu za čas od 1. septembra 1929 pa do avgusta 1932.

Prostovoljni pristop k Uradniškemu pokojninskemu fondu.

Finančno ministrstvo je izdalo tolačenje in navodila za izvrševanje § 259 zakona o drž. prom. osebju, ki omogoča, da zamorejo tudi železničarji, ki so bili na dan 1. julija 1931 že upokojeni, in sicer po predpisih, ki so veljali pred 1. novembrom 1923, na lastno željo dokupiti leta za uradniški pokojninski fond, in sicer za čas od dneva upokojitve pa do 1. julija 1931. Seveda morajo pri tem postati redni plačevalci v ta fond tudi za tekočo dobo.

Vsak staroupokojenec, ki hoče sedaj vstopiti v novi uradniški pokojninski fond, da omogoči večjo rodbinsko pokojnino svoji ženi odnosno otrokom, mora najprvo vložiti prošnjo na obče odeljenje finančnega ministrstva, v kateri mora povedati, za katero dobo želi naknadno plačati članske prispevke in kako bo te prispevke plačal, ali naenkrat ali v mesečnih obrokih.

Da se bodo mogli staroupokojenci odločiti, ali zaprosijo za dokup let ali ne, damo sledeče tolačenje:

Vsakemu upokojencu, tudi če je bil upokojen pred letom 1923, se šteje po novem zakonu za odmero rodbinske pokojnine oni čas, ki mu je bil priznan povodom njegove upokojitve za odmero osebne pokojnine. Na pr. staroupokojenec, ki je bil upokojen po 17 letih priznanega članstva v penzijskem fon-

du, ima tudi za novi uradniški penzijski fond priznanih 17 let ter dobi v služaju njegove smrti žena 38.75% penzije od onih prejemkov, ki so služili kot podlaga za odmero moževe penzije. Če je bil ta upokojenec upokojen na pr. 1. julija 1922, zamore on sedaj na podlagi § 259 zakona o drž. prom. osebju zaprositi za vštetje časa od 1. junija 1922 do 1. julija 1931, t. j. za devet let, ter plača za to 5% prispevek od one plače, od katere mu je bila odmerjena penzija. To plačo lahko ugotovi iz svojega penzijskega dekreta. Naknadno članarino lahko vplača naenkrat ali pa v mesečnih obrokih, vendar en naknadni obrok ne sme biti manjši od redne članarine.

V služaju njegove smrti pa se zaračuna za odmero rodbinske penzije le oni čas, za katerega je plačal prispevke, a oni čas, za katerega je še dolžan prispevke, se ne vračuna.

Ta upokojenec je torej z vplačilom prispevkov za zaprosenih devet let, ako na pr. decembra 1933 umre, omogočil, da dobi žena mesto 38.75% celih 52.50% penzije.

Vsak staroupokojenec, ki torej želi naknadno plačati prispevke, mora prositi s posebno prošnjo, ki je kolka prosta, ter priložiti overovljen prepis rešenja o odmeri njegove penzije.

Volitve delegatov ljubljanskega podpornega društva.

Sedanje vodstvo ljubljanskega podpornega društva, ki je prešlo na zadnjem občnem zboru popolnoma v roke zvezarjev, je smatralo za potrebno, da takoj izvede radikalne spremembe v najvišjih forumih društva, zlasti pa pri občnem zboru.

Na zadnjem občnem zboru so zvezarski predstavniki in tudi g. Čerček z vso vehemenco nastopali proti predlogu, da bi se povjšala posmrtnina od Din 4000 na Din 5000. Utemeljujejo to svoje stališče z interesi mlajših članov, ki bi bili oškodovani enkrat kasneje, čez 10 ali 20 let, ker sedanji dohodki ne bi krili vseh izdatkov.

Ti vestni zagovorniki interesov »mlajših« članov pa so, čim so dobili

vodstvo podpornega društva v roke (o načinu volitev in njih postopanja na zadnjem občnem zboru ne bomo govorili), nujno ukrenili korake, ki društvo obremenjujejo, a članstvu ne donesejo nikakih koristi.

Način volitev, kot so jih zvezarji navajeni že od Nabavljalne zadrage, so uvedli tudi v ljubljansko podporno društvo in s tem seveda zelo pomnožili upravne stroške in to brez vsake koristi za članstvo, kar podčrtavamo.

Na podlagi spremenjenih pravil so za 17. september 1933 razpisali volitve delegatov po večinskem sistemu in točno po vzorcu Nabavljalne zadrage ter bodo za te volitve pripravili za tiskovine, razglase, glasovnice in poštne

težke tisočake, še več tisočakov pa bo treba šteti letno za stroške delegatov, ko bodo prihajali na občni zbor.

Unikum volilnega razpisa so volilna okrožja. Tako na pr. obsega volišče Ljubljana gl. kol. tudi vso progo iz Ljubljane do Boh. Bistrice, do Kamnika, do Škofljice, mostovno delavnico. Ali volišče na Direkciji drž. železnic v Ljubljani obsega poleg direkcijskega osebja še vse člane, stanujoče v območju drugih železniških direkcij. Mi dobro vemo, kaj je vodilo gospode zvezarje pri določitvi volilnih okrožij in tudi vemo, da bi zvezarji na izrednem občnem zboru, ako bi se vršil po dosedanjih predpisih, gladko pogoreli ter da so razpisane volitve zadnja rešilna bilka, katere

Nekaj podporno-društvenega razmišljanja.

Čeprav je podpornih društev za slučaj smrti mnogo — skoraj vsak poklic ima svoje —, je vendar bilo o načelih takih društev razpravljano po listih in knjigah bore malo, da ne rečemo nič. Kar je pa bilo v poslednjih letih vendar o podpornih društvih obravnavano, niti ni takšnih društev socialno pravilno ocenilo, še manj pa odkrilo in določilo društvom načela, po katerih naj bi se upravljala.

Za slučaj smrti zavarovan biti pri katerikoli zavarovalnici, ali za slučaj smrti član biti kateregakoli podpornega društva je bistveno različno. Že zavoljo hitre pomoči, ki jo članom nudijo, so podpora društva priljubljena, kakor zavarovalnice. Društvena pomoč je najčešče tudi potrebam delovnih ljudi še mnogo primernejša, kakor pomoč zavarovalnic. Nesporno pa je pomoč v slučajih smrti pri podpornih društvih še vedno najcenejša.

Pri zavarovalnicah mora načelno zavarovavec sam vplačati celo vsoto, za katero je zavarovan. Šele tedaj, kadar zavarovavec umre pred potekom dogovorjene zavarovalne dobe, plačajo primanjkljaj ostali zavarovanci. Pri podpornih društvih pa plačajo vsoto, ki je določena kot podpora svojcem umrlih članov, solidarno vsi člani društva ter pri tem članska doba ne igra posebne vloge.

Stališče, da bi moral pri podpornih društvih vsak član društveno dajatev vplačati sam, je docela pogrešno. Kdor to trdi, le dokazuje, da ne pozna ne izhodišča, ne zgodovine tovrstnih podpornih društev. Pravilno je stališče, da se smatra sleherno podporno-društveno odpravnino za znesek, ki so ga prav vsi člani solidarno zložili. Vse že izplačane kakor vse še v rezervi se nahajajoče posmrtnine so bile pri podpornih društvih po društvenih enakomerno zložene. Zlaganje je plemenita čednost članov podpornega društva in po društvenem zakonu, na katerem te vrste društva slonijo, tudi drugače biti ne sme.

Če se ozremo v naslednjem na ljubljansko železničarsko podporno društvo za zadnjih šest let, odkar je mesečna članarina znašala 6 Din, je odpadlo od vsake izplačane odpravnine 4000 Din povprečno na člana okroglo 34 par. Ker so člani letno plačevali v pretežni večini po 72 Din in je od tega zneska letno 6 Din odpadlo na upravne stroške, je jasno, da je večina članov plačevala letno za same odpravnine 66 Din, t. j., da je plačal vsak član za 193 odpravnin po 4000 Din. Člani društva, ki mesečno vplačujejo članarino Din 3,50 in Din 3, prispevajo letno samo k 106, oziroma 88 odpravninam. Okroglo 10.000 članov navedenega društva prispeva letno k 193 posmrtninam po 4000 Din, okroglo 1500 članov le k 106 posmrtninam po 4000 Din, nezaten del članov pa prispeva samo k 88 odpravninam. Pretežna večina članov imenovanega društva torej prispeva letno za okroglo 60 posmrtnin več nego je treba, kajti društvo je doslej letno povprečno izplačevalo le po 130 posmrtnin po 4000 dinarjev.

Kdor hoče, zadobi že po tej miselnosti razlago, zakaj število rezervnih posmrtnin (naloženi rezervni kapital) pri društvu vsako leto narašča, če bi sicer tudi obrestnega računa ne uporabljal. Ljubljansko železniško podporno društvo je v začetku leta 1930 razpolagalo s 393 rezervnimi posmrtnina-

se oklepajo, da izvedejo svoje načrte glede nalaganja denarja v gotove zavode, kakor tudi glede spremembe podpornega društva v nekako pomožno blagajno.

Objavljamo razmotrivanje o podpornih društvih ter pričakujemo, da bodo vsi člani podpornega društva to razmotrivanje dobro proučili in da se bodo pri volitvah delegatov opredelili za one delegate, ki zastopajo stališče, da naj bo ljubljansko podporno društvo res pravo podporno društvo, ne pa nekaka zavarovalnica, ki bi bila zastopna le boljše situiranim krogom, delavstvu pa ne, ker ne bi zmoglo bremen za tako zavarovanje.

mi po 4000 Din, v začetku leta 1931 že s 467 rezervnimi posmrtninami, v začetku leta 1932 s 542 rezervnimi posmrtninami in v pričetku leta 1933 pa s 625 rezervnimi posmrtninami, kar odgovarja bilančno izkazanemu premoženju okroglo 2.500.000 Din.

Po tej poti je mogoče tudi uvideti, da je bila v letu 1927 članarina v primeru z odpravnino 4000 Din prav po nepotrebi za 1 Din mesečno povišana. Člani društva so tako v šestih letih žrtvovali dobršno 1.000.000 Din vsled tega poviška, ne da bi vedeli, zakaj je to dobro, zanesljivo pa niso znali s prebitkom kaj pametnega početi. Brez proračuna so leto za letom dejali ali vsaj po svoji neuvidevni večini ponovno in ponovno sklenili, da ostaneta članarina in odpravnina nespremenjeni, kakor doslej 6 Din in 4000 Din.

V kakšno zagato je društvo zašlo, je že posameznikom očito, bo pa postalo kaj kmalu vsem odkrito. Namera nekaterih, da bi mogli premoženje podpornega društva rabiti za kake izven-podporno-društvene interese, pač najbrž ne bo obveljala.

Vsak član podpornega društva danes ve, da se da veliko število rezervnih posmrtnin (pri tem društvu 625 po 4000 Din) doseči le na ta način, da se izplačujejo nižje posmrtnine, nego bi se resnično moglo izplačevati. In tudi to ve sleherni društvenik, da lahko zapade nesmiselno gromadenje rezervnih posmrtnin prav negotovi usodi, če so nakopičene samo v obliki denarja. Že same današnje prilike so tozadevno dovolj poučne, pa ne za vse in žal tudi za društveno večino. — ki je po pravilih odločujoča — ne. Vsakoletno pojevanje samostojnega podporno-društvenega naziranja, ki se je skozi 50 let (1878—1928) obneslo, obžalujejo pri tem društvu nepristranski opazovalci samo majake za glavo, ker vidijo, da so vsi apeli na neuvidevno večino brezpredmetni.

Podporna društva za slučaj smrti naj računsko dopustno posmrtnino izplačujejo in naj v skrbi za svoj trajni dobri renome odklanjajo nabiranje kapitala. ki ne more biti v nameri takšnih društev. Zato pa morajo poznati vsa dejstva, ki so za notranjo vrednost podpornih društev odločujoča. Prvo je dajatev — (podpora v slučaju smrti) —, ki jo dogovorno misli društvo ob smrti svojega člana nakloniti njegovim prizadetim. Drugo je žrtev — (članski prispevek) —, ki jo mora doprinesiti vsak posamezni član, ki želi, da bo društvo prevzeto dolžnost napram članom izpolnjevalo. Tretji činitelj je umrljivost članstva, ki jo izražamo najčešče v promilah (‰). Ta činitelja spremeni dajatev lahko navzgor, kadar umrljivost pada, lahko pa dajatev zniža, kadar umrljivost raste. Oboje seveda le tedaj če društvo vztraja na nespremenjeni višini žrtve člana. Umrljivost se na kot društveno važna činitelja ne javi tudi tedaj kadar društvo vztraja pri nespremenjeni višini dajatev. Padajoča umrljivost žrtve (članski prispevek) posameznika zmanjša, naraščajoča umrljivost na žrtev zviša. Kot četrti in zadnja činitelja prihaja v poštev število članstva. Vendar je število članstva osobito po umrljivosti obvladano, kajti več članstva pomeni tudi več smrtnih slučajev, naj že bodo člani sami mladini, manj članov pa pomeni manj smrtnih slučajev, če so prav člani sami starini. Soložno se lahko po mnogih izkušnjah trdi, da število članstva pri podpornih društvih nima odločujočega

vpliva ne na društveno dajatev, ne na žrtev posameznega člana.

V kakšnem odnosu so navedene činitelje v ljubljanskem podpornem društvu?

V duhu društvenega zakona iz leta 1867, na katerem je društvo osnovano in v najstrožjem duhu društvenih pravil, bi bilo povsem odgovarjajoče in smiselno, dajatev — odpravnino — vsakoletno na novo računsko določiti. Le če bi to pokazalo nezadovoljiv zaključek, bilo bi potrebno — pa zopet le računsko — popraviti žrtev — članarino.

Med dajativjo — sedanjo odpravnino 4000 Din — in žrtvijo — sedanjo članarino mesečno 6 Din, oziroma Din 3,50 in celo 3 Din ni pravega sorazmerja. Škodljiva posledica tega je letno kopičenje rezervnih odpravnin.

Pravilnejšo dajatev bi bilo ob sedanjih članarinah določiti na sledeči način, dasi podrobnejše društvene številke trenutno niso znane: okroglo 10.000 članov plačuje vsakoletno 72 Din. Okroglo 1500 članov plačuje vsakoletno 42 Din, okroglo 20 članov pa 36 Din letno. Prvi dajo 720.000 Din, drugi dajo 63.000 Din, tretji pa 720 Din letno. Če letne obresti od sedanje rezerve računamo samo 100 tisoč Din, ima društvo z vsem 883.720 Din letnih dohodkov. Tem dohodkom stoji nasproti, kakor kažejo izkušnje zadnjih let, režijski stroški okroglo 80 tisoč Din, ter ostane potem takem 800 tisoč Din za same posmrtnine. Ta vsota (800.000 Din) porazdeljena, recimo na 150 smrtnih slučajev — toliko jih doslej v enem letu še ni bilo — pa nas dovede do računsko določene dajatev (posmrtnine) Din 5.333,33 za vsak smrtni slučaj. Ni treba, da bi morala biti dajatev ravno natančno takšna, vendar meja za društveno dajatev v pogledu višine je računsko tako dobljena. Navzgor je torej dajatev v našem primeru na ta način omejena, da posmrtnina danes ne sme prekoračiti vsote Din 5333,33. Navzdol je pa dajatev le po socialni pravičnosti omejena, ne sme biti namreč premajhna v primeru z žrtvijo. Omejena je dajatev navzdol tudi po upravičeni bojzani zastran uporabe rezerve, ko vendar manjša dajatev naravno bojazen stopnjuje, t. j. društveno odgovornost večja. V glavnem se je pač velikih rezerv v denarju ogibati, obstoječe rezerve torej po diktatu previdnosti spreminiti v hiše ali zemljišča, kajti denarni zavodi v pogledu denarja ne jamčijo.

Če bi se torej občnemu zboru društva zdelo takšna za eno leto ugotovljena dajatev (Din 5333,33) prevelika, jo seve lahko zniža, če more to zadostno utemeljiti. Zvišati tako določeno dajatev bi bilo pa gotovo v protislovju z računi. Sedaj bo zamogel vsakdo spoznati, da je žrtev (članarina) 6 Din prevelika v primeru z dajativjo 4000 Din spričo obične, ne 12‰ presegajoče umrljivosti, oziroma bo mogel vsakdo spoznati, da je dajatev (posmrtnina) 4000 Din spričo žrtve 6 Din premajhna. Vsled tega bi, ako vzamemo za podlago stališče večine, da je društvena dajatev 4000 Din edino primerna in potrebna društvenikov popolnoma odgovarjajoča, kazalo žrtev (članarino) znižati na 5 Din. Nasprotno pa bi pri zaključku, da je ostati pri dosedanjih žrtvi — članarini — 6 Din, kazalo, dajatev zvišati, to je povišati odpravnino na okroglo 5000 Din. Že naslednji občni zbor društva bi utegnil po takem postopanju svoje sklepe opreti na morebiti bogatejše skušnje in sprejeti mnogo primernejše ukrepe.

Prednost podpornih društev, ki zamorejo svoj gospodarski učinek najopasnejšim gospodarskim neprilikam — osobito valutarnim — z lahkoto in neobčutljivo prilagoditi razmeram, te prednosti danes še ne ve noben član ceniti. Za to še ni bilo doslej mogoče društveno dajatev računsko, to se pravi na podlagi proračuna določiti. Višek modrosti za določene dajatev so navadno bila dolgoročna ugibanja, kaj bo po 20 in več letih, kar seve danes noben pametnik oceniti ne more. Vendar takšna »dvomljiva bistroumnost« nevednosti izredno ugaja, dasi nima s podporno-društveno namero nikake notranje zveze. Vsa podporna društva se neodvisno od svojih prednikov upravljajo po trenutnih potrebah, kakor gotovo se bodo po 20 in več letih morala takšna društva opravljati po vsakokratno vladajočih nujnostih, ki bodo vsekakor vse drugačne, nego so današnje in jih

bistroumni gospodje, ki zagovarjajo celo povišanje članarine pri dosedanji posmrtnini, ne morejo doumeti.

Dolgoročne obveze ubijajo, kadar nastopajo nepričakovani odnosi, tako denarne zavode, kakor zavarovance zavarovalnic (za to imamo danes najlepše dokaze). Nasprotno pa podporna društva, osobito če nimajo denarnih rezerv, lahko premostijo vsako težavo, in to le zgolj zavoljo možnosti kratkoročne kalkulacije, tako dajatev, kakor žrtve. Podporna društva, kojih denarne rezerve so le v dolgoročnih kalkulacijah zrastle, zalotijo lahko gospodarske neprilike in vsakdo bo dejal, da so bila slabo upravljana.

Končno bodi vsem dvomljivcem — t. j. tistim, ki ne znajo računati —, povedano, da zgubiti ali škodo trpeti morejo v podpornih društvih samo oni, ki so najdalje članarino plačevali, ne tisti, ki so šele pred kratkim k podpornim društvom pristopili. Dokaz! Z mesečnim plačilom 6 Din skozi 20 let v nobenem denarnem zavodu ni mogoče doseči 2500 Din, dočim pri ljubljanskem podpornem društvu z istim vplačilom dosežejo mnogo več že v tretjem letu, če jih dohiti smrt. Šele v 28. letu mesečnega vplačila 6 Din moremo po denarnih zavodih doseči 4000 Din, 5000 Din pa šele po 30 letih. Če bi torej kedaj določilo društvo odpravnino na 5000 Din, pri sedanjih članarini, bi materijalno upravičenost prejeti tako odpravnino dosegli samo oni, ki so članarino resnično 30 let plačevali. Vsi mlajši vplačniki bi pa postali te dobrote deležni le po društvu. Vsekakor bi pa tisti člani, ki so vrednost 6 Din skozi 40 let plačevali, bili materijalno na zgubi, kljub odpravnini 5000 Din, kajti s svojimi vplačili bi bili pri denarnih zavodih resnično več dosegli.

Kako surovo in brezprimerno nevedno zveni vsled tega često ponovljena govornica in dokazovanje onih gospodov, ki smisla podpornih društev sploh ne razumejo — kaj bomo mi mladi dobili, če že sedaj mislite 5000 Din izplačevati?

Te vrstice in naziranja, ki smo jih izrekli v podporno društveni zadevi, naj pripravijo vse članstvo ljubljanskega podpornega društva na izredni občni zbor, ki se bo vršil dne 22. oktobra v Ljubljani.

Kaj je dolžnost člana ljubljanskega podpornega društva?

Iz objavljenega razpisa volitev si zamore vsak lajik narediti že v naprej sodbo, kako se bodo volitve vršile. Vsa navodila so izdana tako, da omogočijo čim največji uspeh zvezarjem.

Glasovnice se ne dostavljajo članom na dom po pošti oziroma potom službenih edinic. Glasovnice so dobili imenovani voditelji volitev, ki jih morajo razdeliti med člane, a nerazdeljene glasovnice pa morajo 8. septembra vrniti upravnemu odboru društva. Jasno je, da bodo glasovnice dostavljene na dom v prvi vrsti vsem pristašem sedanjega vodstva društva, opozicija pa jih bo morala iskati sama ali zahtevati celo pismeno od vodstva društva.

Na dan volitev vodi imenovani voditelj volitve ter imenuje izmed prisotnih dva skrutinatorja. Jasno je vsakega, zakaj je ta odredba o imenovanju skrutinatorjev, saj bodo ti šteli glasove in sestavljali zapisnik o izidu volitev.

Da se preprečijo načrti zvezarjev, je dolžnost slehernega člana društva, da takoj zahteva od v razpisu navedenega voditelja volitev svojo glasovnico, ki jo mora dobiti še pred 8. sept.

Glasovnico naj ne odda nobenemu zvezarskemu eksponentu, marveč naj glasuje z njo sam, oziroma jo da sodruku, ki zastopa stališče, da mora ostati društvo res podporno društvo.

Kdor glasovnice do 8. septembra ni prejel, jo mora takoj zahtevati od upravnega odbora podpornega društva v Ljubljani — Masarykova cesta 17 in to pismeno.

Dne 17. septembra pa naj sleherni član, ki je službe prost, gre na volišče in voli one delegate, ki branijo sedanji način podpornega društva, ki najbolj odgovarja interesom vsega članstva in ki bodo glasovali za povišanje posmrtnine z ozirom na ogromni rezervni kapital, na Din 5000.—.

Iz oblasnih sekretarijata.

Skupštine i sastanci.

Šibenik.

Dne 25. jula o. g. održali smo našu redovnu skupštinu, koja je bila dobro posjećena. Izvještaj o dasadanjem radu podružnice podnio je drug Krnić, koji je — prije prelaza na dnevni red — sve sakupljene srdačno pozdravio. Iz podataka o dasadanjem djelovanju podružnice vidi se, da je broj članova smanjen, a to u prvom redu radi toga, jer su od organizacije otpali svi oni elementi, koji nisu nikad spremni, da u nju nešto uložite, već da je samo čim više iskoriste. Bilo bi za željeti, da se ti i takvi elementi u organizaciju uopće više ne vrata. — Djelomično je članstvo smanjeno i uslijed desilih se otpuštanja i premještanja. — Nevolji željezničara mnogo doprinosi i svjetska privredna kriza, koja naročito pogadja prihode saobraćaja, jer je saobraćaj smanjen. Uprava nastoji, da održi ravnotežu, ali mjerama, koje osoblje najteže pogadja. Moralna i materijalna prava osoblja pretrpjela su zadnjih godina nekoliko izmjena na gore. To je smisao i novog radničkog pravilnika, o kojem su nacionalni govorili, da će biti bolji od ranijega. Protiv svih ovih pogoršanja Savez se opirao i upozoravao željezničare, da je potrebno biti na oprezu. U koliko su željezničari upozorenje uvažili i pomagali opiranje protiv pogoršanja, u koliko je uspelo, da ta pogoršanja još nisu težija.

Tajnički izvještaj podnio je drug Baranović, a blagajnički drug Škugor. Iz njegovih izvještaja vidjelo se, da je podružnica sve svoje dužnosti prema članovima i prema cjelini Saveza vršila u redu. U ime nadzornog odbora izvještio je drug Baranović Vice Ivin, da su knjige pregledane i poslovanje u redu pronadjeno, pa je preporučio, da se staroj upravi podijeli razrješnica.

Sve podnešene izvještaje skupština je jednoglasno primila do znanja. Prešlo se na izbor nove uprave, u koju su izabrani: Krnić Frane kao pretsjednik, Stošić Marijan kao potpretsjednik, Čičmirko Frane tajnik i Škugor Đunko blagajnik. U nadzorni odbor izabrani su: Bojanča Roko, Baranović Vice Ivin i Rakić Josip.

Nakon izbora nove uprave prešlo se na diskusiju o raznim lokalnim pitanjima. Drugovi iz ložionice žališe se na grub postupak prema njima, kojem je zadnjih dana pridružen i 7satni rad, te svetkovanje krivih i pravih svetaca. Kvalifikovani radnici zarade najviše do 700, a nekvalifikovani do 500 dinara mjesečno, a to je nedovoljno za najprimitivniji život. Položaj pružnih radnika još je nevoljniji; rade svega po 9 dana u mjesecu i zarade upravo toliko, da podmiru prinose za bolesnički i penzioni fond. Uslijed toga njih tare neizreciva nevolja. I vozopratno osoblje trpi mnogo. Turnus izradjen je na bazi 10satnog radnog dana, a u praksi radi se po 12 sati dnevno. Vozne partije su manjkave, a 4 kočničara u stalnoj su pripravi i tjera ih se, da rade razne nepripadajuće im poslove. Na stručnu izobrazbu osoblja ne polaže se mnogo. Nikakvi stručni pravilnici ne stavljaju se osoblju na raspolaganje.

Za tim se je raspravljalo o položaju pružnih stražara sa dalmatinskih pruga, kojih radno vreme još uvijek traje neprekidno 24 sata službe sa samo 12 sati odmora. Za vreme službe moraju osim pregleda pruge čupati travu na svom djelu otvorene pruge. Još gori je položaj pomoćnih čuvara, jer isti ne stanuju u stražarnicama već oddaljeni po 2 i više sati od službenog mesta te nemaju posle 24 sata službe ni 8 sati za odmor. Stalni stražari dobiju po jedan dan u nedelju odmora, a pomoćni čuvari ne dobiju ništa.

Konačno se je konstatovalo, da su željezničari novim odredbama tako radničkog pravilnika kao i zakona o drž. saobr. osoblju izgubili sva kroz godine stečena prava, posebno prava u penzionom fondu te da su tim odredbama najviše pogodjeni oni regulisani službenici, koji su po 5, 10 pa čak i po 15 godina čekali na sistemiziranim mjestima na regulisanje, a danas sva ova služba ne računa im se za penziju.

Na koncu godišnje skupštine jednoglasno je izglasana slijedeća

Rezolucija.

1. Da bi centralna uprava Ujed. saveza željezničara sa svim srestvima poradila, da se radnički Pravilnik potpuno izmjeni, jer ne odgovara radničkim principima i da se na mjesto istoga izradi jedan novi napredni Radnički pravilnik, koji bi regulisao položaj radnika kao i u drugim naprednim državama. Pri izradbi novog, neka bi se svakako pozvalo funkcionere našeg Saveza, koji bi bili kadri pružiti dovoljno materijala da bi Radnički Pravilnik bio dobar za radnike, a i za samu saobraćajnu Ustanovu.

2. Da bi se čim prije došlo do izmjene Zakona o saobraćajnom osoblju, kod koje neka se računa, da bi sva dnevničarska i radnička služba bila uračunata za penziju i za napredovanje. Osobito trebalo bi ispraviti nepravdu koja je nanešena svim starijim službenicima, kojima je sva dnevničarska i radnička služba po Zakonu iz godine 1923 bila uračunata za napredovanje i za penziju, a Zakonom iz godine 1931 ukinuto je ovo uračunavanje.

3. Da bi se doplatak za uniformu ukinuo, a da bi se uniforma dobivala u naturi, jer jedino bi tad službenici bili pristojno i prepisno odjeljeni. Isto tako da bi se i radnicima davalo radnička odjela.

4. Da bi se svim radnicima ukinuli besplatni dopusti, a redoviti godišnji dopusti da bi se u cjelosti podjelivali.

5. Da bi se pružnim radnicima regulisala služba na bazi 24 sata službe a 24 odmora, današnji 24 sata službe a 12 sati odmora treba ukinuti.

6. Da bi se vozopratnom osoblju stanice Šibenik dodjelio još jedan odred sa vršenje današnje službe odnosno da bi im se oduzeo jedan voz 1937/1932 ili pak voz 1931/1934, jer današnja služba je prenaporna.

7. Da bi nadležni izdali naredbu, da se zaračunava vozopratnom osoblju kao i strojnom u stanici Perković-Slivno kod voza 1933/1936 manevarisanje, jer se tu voz zadržava preko 2 sata te se dnevno manevriše po jedan sat i više.

8. Da se sadašnji sistem kilometraže ukinu te uvede sistem satnice.

9. Da se svemu osoblju podjeli stručne pravilnike, koji su potrebiti za upoznavanje službe i za polaganje stručnih ispita.

Ova rezolucija bila je jednoglasno primljena.

Pri koncu uzelo se u raspravu spor, koji je nastao između podružnice Saveza zanatskih radnika i naših drugova. Spor je riješen posredstvom druga Čurića, tajnika Radničke Komore iz Splita, zadovoljavajuće za obje strane. Za učinjeno intervenciju podružnica se drugu Čuriću javno zahvaljuje.

Skupština je zaključena pozivom predsjednika na agilan organizacioni rad. Kroz agilan rad do jake organizacije, kroz jaku organizaciju do boljeg života!

Dopisi podružnica i povjereništava.

ZAGREB.

Radnici opet prikračeni.

Uprava zagrebačke radionice objavila je rješenje G. D. broj 1352/IV-1933, kojim je nekolicini radnika, koji su primili manju dnevnicu nego ih je po ranijem pravilniku pripadala, odobrena povišica, ali ne za sve vrijeme uposljenja, već samo od 1. jula 1933. dalje.

Ovo rješenje izazvalo je kod zainteresiranih radnika veliko razočaranje; u nekoliko navrata bilo im je obećano, da će povišenje sigurno uslijediti i da će dobiti razliku za sve vrijeme, od kada su na željeznici. Postupak prema njima je apsolutno nepravedan. Oni su bili uvjereni, da rade za odgovarajuću nadnicu od prvoga dana nastupa u posao. Neisplaćivanje te zarade znači direktno oštećenje. Da su znali, da će tako proći, oni bi se u svojem radu prema tome i ravnali ili bi već davno željeznicu napustili.

Pogodjeni radnici riješili su, da protiv rješenja G. D. podnesu žalbu. Mjerodavni trebali bi da uvide tu nepravdu i da donesu novo rješenje, po kojem

će se odobriti povišica barem od prvog narednog mjeseca, pošto su radnici stupili u posao.

VARAŽDIN.

Nevolji nikad kraja.

Razvoj događaja nuka nas, da se više puta sjetimo na jednog agitatora nacionalnih iz Zagreba, koji se predstapanje na snagu sadanog radničkog pravilnika obreo u našoj sredini i o novom pravilniku samo najljepše nam bajao. Po njegovim riječima imalo se očekivati, da će — nakon stupanja pravilnika u život — za željezničke radnike proteći med i mlijeko. Od svega njegovog bajanja neima ništa: od kad je novi pravilnik na snazi, naše nevolje su osjetno uvećane.

Najnovije zlo snalazi nas time, što nam je dnevna zarada skraćena za jedan sat, odnosno mjesečna zarada smanjena za 3—4 dana. I zarada za 8satni rad je premala, da bi se s njom moglo podmiriti sve životne potrebe; zarada samo za 7 sati tjera nas u očaj! Ulazimo u jesen, kad se svijet počinje opskrbljivati namirnicama za zimu. Da bi to čovjek mogao, mora da imade bar kakve prihode. Smanjena zarada ne dopušta nam te mogućnosti. Mjesto da budemo opskrbljeni za zimu, mi strahujemo od nje. Njen dolazak očekujemo puni straha.

Ovo naše teško stanje trebali bi da uvide i mjerodavni. Oni čine nesretnu uslugu nama i željeznici, kad nas — u vrijeme najživljeg saobraćaja — puštaju bez rada i zarade.

Radaik.

SISAK.

Kuda to vodi?

Novi radnički pravilnik donio nam je za 10% smanjene plaće i za oko 20% pogoršane dužnosti. Nekim našim radnicima sniženje plaće bilo je i veće od 10%. Tražili su razjašnjenje i povrat smanjene zarade, nu dobili su odgovor, da je riješavanje te stvari u kompetenciji samo Generalne Direkcije. I dok se maksimalne plaće kreću ispod životnog minimuma, došla je nova okružnica, kojom se uvadja 7satni dnevni rad, što znači novo sniženje za 10 i više po sto. Kud to ide i kud to vodi?

Željeznički radnici začudjeno promatraju te događaje oko sebe. Ako se tako nastavi, oni će za kratko vrijeme ogoliti i zapasti u gladovanje. Pitaju se: dokle će to trajati i kad će i oni gore steći uvjerenje.

Ovo do srži teško stanje pogoršano je još postupkom našeg bogomoljnog. Svojim nedoraslim vladanjem ozlojedio je sve osoblje. Ono će, kad ga se jednom riješi, dati odslužiti zlatnu misu i zaželjeti mu: živ bio i nikad se povratio!

BLINJSKI KUT.

Svakoj roboti mora jednom doći kraj!

Postupak g. Šepića, nadziretela pruge, prema podređenim radnicima takav je, da bi mu pretpostavljeni bezuvjetno trebali stati na kraj. Ne samo da radnike šikanira i vrijeđa na jedan skoz nekulturan način, i u samoj službi on čini stvari, koje ga ne kvalificiraju kao savjesnog željezničkog službenika.

Mi za sada skrećemo na njega pažnju samo ovom noticom i nadamo se, da će to biti dovoljno, pa da se upliviše: na g. Šepića, da svoje ponašanje

Razpis volitev delegatov in njih namestnikov.

Upravni odbor »Podpornega društva željezničkih uslužbencev in upokojenecv v Ljubljani« razpisuje v smislu člena 8. pravil. oziroma tozadavnega pravilnika volitev delegatov in njih namestnikov za občni zbor društva.

Volitve se bodo vršile dne 17. septembra 1933.

Volišča so razdeljena, upoštevajoč število in stanovanje članstva, sledeče:

I. volišče: Direkcija drž. žel. Ljubljana.

K temu volišču spadajo vsi člani vseh odeljenj direkcije, računovodstva, tisk. voznih kart ter člani, stanujoči v območju ostalih žel. direkcij. 1231 članov voli 13 delegatov in 13 namestnikov. Volitve vodi tov. Jesih Jože, oficijal.

prema radnicima dovede u sklad sa čovječnošću i pristojnošću, na gg. u Direkciji, da na toga gospodina malo jače pripaze!

Radnik.

Sa industrijskih pruga.

BANJA LUKA.

Izveštavamo sve članove Ujedinjenog saveza željezničara, da je preduzeće na rezoluciju, kojim smo tražili pregovore za kolektivni ugovor, odgovorilo, da je voljno sklopiti sa radništvom kolektivni ugovor.

Sve organizacije odmah su sazvale zajedničku skupštinu, koja se je održala uz prisustvo oko 300—400 radnika dne 16. avg. 1933 i na kojoj su radnici primili do znanja odgovor Bos. d. d. te doneli definitivne zaključke za novi kolektivni ugovor. Željezničari će tražiti izradu ugovora po satnici i ne po kilometraži. Jednoglasno bio je biran za željeznicu pregovarajući odbor i to drugovi: Bodon, Lazarević, Matijević i Delač.

Skupština je bila zaključena pozivom na sve še neorganizovane radnike, da odmah pristupe organizaciji te jačaju njenu snagu, jer jedino solidarni i do zadnjeg radnika organizovani možemo postići uspehe.

Željeznička nesreća kod Bosanskog d. d. u Banja Luci.

Na šumskoj željeznici u Banja Luci dogodila se je 22. avgusta na km 23 u 17 sati željeznička nesreća, u kojoj su nastradala 3 kočničara, od kojih je jedan na prevozu u Banjaluku bolnicu umro, dok druga dvojica ima izgleda, da će ostati na životu, i ako su njihove povrede dosta teže naravi.

Nesreća se dogodila, što je na jednim kolima za prevoz balvana pukla osovinu te su povodom toga i druga kola djelom izkliznula. A i koja su ostala na tračnicama, povrijeđena su, što su se balvani srozali i preko kočnica te tako ovim nastradalim kočničarima polomili noge. Od čitavog vlaka, koji je brojao 18 kola, nisu ni jedna kola ostala nepovrijeđena.

Prigodom ove nesreće moramo za bilježiti i ovo:

Željezničari ovog preduzeća plaćaju se po efektivnom kilometru te je dozvoljena brzina 15 km na sat. Jer se pruga popravlja samo tamo, gdje je prijevika nužda, ima puno mjesta, gdje se zbog loše pruge vozi tek 10 km. Na kola se tovari više, nego što ista mogu da nose te je više nego sigurno, da se je ova nesreća dogodila uslijed preopterećenja kola i loše pruge.

Preduzeće danas više ne vodi računa, kada će koji voz stići iz šume u Banja Luku, kao što je to vodilo prije, dok su imali željezničari platu po satu. Ono sada plaća prevoženi kilometar. Za to su željezničari sada prilikom sklapanja kolektivnog ugovora pokrenuli pitanje plate po satu i neće više voziti po kilometru.

Drugovi-željezničari videli su i u ovoj nesreći, zašto stavljaju svoje živote na kocku, pa valjda će sada znati braniti svoje interese te tražiti osnovna radnička prava i platu za efektivno radno vreme i ne samo za prevožene kilometre.

Poginulom drugu Marku Bilandžiji neka je slava, a drugovima Kelavi i Sarioviću, koji su pukim slučajem ostali na životu, želimo skoro ozdravljenje.

Volitve se vršijo v glasbeni dvorani »Sloge« v Ljubljanskem dvoru.

II. volišče: Ljubljana gl. kol.

K temu volišču spadajo vsi aktivni uslužbenci — člani društva sledečih edinic: Ljubljana gl. kol., Ljubljana gor. kol., Št. Vid-Vižmarje, Medvode, Škofja Loka, Kranj, Podnart-Kropa, Radovljica, Jesenice, Boh. Bela, Bistrica-Boh. jezero, Domžale, Jarše-Mengeš, Kamnik, Ljubljana dol. kol., Škofljica, Progovna sekcija Ljubljana gl. prga in gor. dol. prga (samo člani, ki stanujejo v Ljubljani ali okolici), Mostovna delavnica, Signalna delavnica Ljubljana. 1222 članov voli 13 delegatov in 13 namestnikov. Volitve vodi tov. Roter Albin, oficijal.

Volitve se vršijo v šolski sobi postaje Ljubljana gl. kol.

III. volišče: Kurilnica I. Ljubljana gl. k.

K temu volišču spadajo vsi člani kurilnice I. in Elektro-delavnice, ki stanujejo v Ljubljani in okolici. 516 članov voli 6 delegatov in 6 namestnikov. Volitve vodi tov. Jenko Jožef, kotlar-strokovnik.

Volitve se vršijo v šolski sobi kurilnice I.

IV. volišče: Kurilnica II. Ljubljana gor. k.

K temu volišču spadajo vsi člani kurilnice II., ki stanujejo v Ljubljani in okolici. 195 članov voli 2 delegata in 2 namestnika. Volitve vodi tov. Sedlar Franc, strokovnik.

Volitve se vršijo v šolski sobi kurilnice II.

V. volišče: Ljubljanski dvor (upokojenci).

K temu volišču spadajo vsi upokojeni uslužbenci, člani društva, stanujoči v Ljubljani in okolici. 990 članov voli 10 delegatov in 10 namestnikov. Volitve vodi tov. Gregore Anton, čin. upokojenec.

Volitve se vršijo v glasbeni dvorani »Sloge« v Ljubljanskem dvoru.

VI. volišče: Borovnica.

K temu volišču spadajo vsi člani sledečih službenih edinic: Brezovica, Preserje, Borovnica, Verd in Vrhnika. 185 članov voli 2 delegata in 2 namestnika. Volitve vodi tov. Jerauš Ivan, nadzornik proge.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Borovnica.

VII. volišče: Rakek.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Logatec, Planina, Rakek in zastopstvo Postojna. 230 članov voli 3 delegate in 3 namestnike. Volitve vodi tov. Schoss Rudolf, zv. I.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Rakek.

VIII. volišče: Novo mesto.

K temu volišču spadajo vsi člani iz okoliša postaj Višnja gora, Stična, Trebnje, Mirna peč, Novo mesto, Bična vas, Črnomelj, Kamanje, Velike Lašče, Stara cerkev pri Kočevju, Kočevje in Mokronog — Bistrica. 100 članov voli 1 delegata in 1 namestnika. Volitve vodi tov. Jarec Stefan, šef stanice.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Novo mesto.

IX. volišče: Zalog.

K temu volišču spadajo člani, stanujoči v D. M. v Polju, Zalogu in Lazah. 220 članov voli 3 delegate in 3 namestnike. Volitve vodi tov. Čepar Anton, zv. I., Zalog.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Zalog.

X. volišče: Litija.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Kresnice, Litija, Sava. 110 članov voli 2 delegata in 2 namestnika. Volitve vodi tov. Pavliha Franc, prog. delavec.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Litija.

XI. volišče: Trbovlje.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj Zagorje, Trbovlje in Hrastnik. 79 članov voli 1 delegata in 1 namestnika. Volitve vodi tovariš Paternost Jožef, uradnik.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Trbovlje.

XII. volišče: Zidani most.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša sledečih edinic: Zidani most, Kurilnica Zidani most, Progovna sekcija Zidani most (oni, ki stanujejo v Zidanem mostu in okolici), Radeče pri Zidanem mostu, Sevnica, Blanca, Rajhenburg, Videm-Krško, Brežice, Dobova, Zaprešič in Rimske toplice. 448 članov voli 5 delegatov in 5 namestnikov. Volitve vodi tov. Pristovnik Jožef, prometnik, Zidani most.

Volitve se vršijo v šolski sobi postaje Zidani most.

XIII. volišče: Celje.

K temu volišču spadajo člani sledečih edinic: Laško, Celje, Progovna sekcija (oni, ki stanujejo v Celju in okolici), Store, Sv. Jurij, Petrovče, Zalec, Sv. Peter v Savinjski dolini, Polzela, Smartno ob Paki, Šoštanj-Topolšica, Velenje, Gor. Dolič, Dovže in Slovenjgradec. 238 članov voli 3 delegate in 3 namestnike. Volitve vodi tov. Petek Leo, prom. uradnik, Celje.

Volitve se vršijo v šolski sobi postaje Celje.

XIV. volišče: Poljčane.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša (postaj): Grobelno, Ponikva, Poljčane, Rogatec, Djurmanec in Konjice. 133 članov voli 2 delegata in 2 namestnika. Volitve vodi tov. Šerbec Ignacij, nadzornik proge, Poljčane.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Poljčane.

XV. volišče: Pragersko.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj: Slovenska Bistrica-mesto, Pragersko, Rače-Fram in Sv. Lovrenc na Dravskem polju. 294 članov voli 3 delegate in 3 namestnike. Volitve vodi tov. Svetič Anton, uradnik, Pragersko.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Pragersko.

XVI. volišče: Maribor gl. kol.

K temu volišču spadajo člani sledečih edinic: Hoče, Tezno, Maribor gl. kol., prog. sekcija Maribor gl. prog. (oni, ki stanujejo v Mariboru in okolici) in Pesnica. 661 članov voli 7 delegatov in 7 namestnikov. Volitve vodi tov. Zavadlov Leopold, oficijal, Maribor gl. kol.

Volitve se vršijo v šolski sobi postaje Maribor gl. kol.

XVII. volišče: Maribor kor. kol.

K temu volišču spadajo člani sledečih edinic: Maribor kor. kol., Središnje stov. materiala Maribor, Prog. sekcija Maribor kor. pr. (oni, ki stanujejo v Mariboru in okolici) in Limbuš. 195 članov voli 2 delegata in 2 namestnika. Volitve vodi tov. Mordej Franc, uradnik.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Maribor kor. kol.

XVIII. volišče: Kurilnica Maribor.

K temu volišču spadajo člani kurilnice Maribor, ki stanujejo v Mariboru ali okolici. 655 članov voli 7 delegatov in 7 namestnikov. Volitve vodi tov. Artič Franjo, uradnik.

Volitve se vršijo v šolski sobi kurilnice Maribor.

XIX. volišče: Delavnica Maribor.

K temu volišču spadajo člani delavnice Maribor, ki stanujejo v Mariboru in okolici. 1150 članov voli 12 delegatov in 12 namestnikov. Volitve vodi tov. Kesler Rudolf, oficijal.

Volitve se vršijo v baraki delavnice Maribor (obednica).

XX. volišče: Maribor — Narodni dom (upokojenci).

K temu volišču spadajo vsi upokojeni uslužbenci, člani društva, ki stanujejo v Mariboru in okolici. 1198 članov voli 12 delegatov in 12 namestnikov. Volitve vodi tov. Rebolj Anton, uradnik v pok.

Volitve se vršijo v kletni sobi v Narodnem domu.

XXI. volišče: Vuzenica-Muta.

K temu volišču spadajo člani postaj: Ruše, Fala, Sv. Lovrenc na Pohorju, Brezno-Ribnica, Vuhred-Marenberg, Vuzenica-Muta, Dravograd-Meža, Guštanj-Ravne in Prevalje. 149 članov voli 2 delegata in 2 namestnika. Volitve vodi tov. Sovre Fr., šef stanice Vuzenica-Muta.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Vuzenica-Muta.

XXII. volišče: Ptuj.

K temu volišču spadajo člani sledečih edinic: Ptuj, delavnica Ptuj, prog. sekcija Ptuj (oni, ki stanujejo v Ptujju in okolici), Moškanjci, Velika Nedelja, Ormož, Ljutomer, Murska Sobota in Gornja Radgona. 276 volitev voli 3 delegate in 3 namestnike. Volitve vodi tov. Delpin Ivan, nadzornik proge, Ptuj.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Ptuj.

XXIII. volišče: Čakovec.

K temu volišču spadajo člani iz okoliša postaj: Središče, Čakovec, Mala Subotica, Kraljevec-Prelog, Kotoriba in Dolnja Lendava. 78 članov voli 1 delegata in 1 namestnika. Volitve vodi tov. Buchmeister Konrad, nadzornik proge, Čakovec.

Volitve se vršijo v čakalnici III. razreda postaje Čakovec.

NAVODILA.

Volitve morajo biti izvršene na vseh voliščih v nedeljo dne 17. septembra 1933 od 8. do 10. ure. Glasovnice s seznamom volilcev razpošljemo imenovanim zaupnikom pravočasno tako, da jih dobijo zanesljivo do 27. avgusta 1933.

Zaupnik razdeli glasovnice takoj po prejemu članom. Prejem glasovnice mora vsak član potrditi z lastnoročnim podpisom. Kolikor bi zaupniki teh glasovnic ne mogli razdeliti upravičencem, jih vrnejo dne 8. septembra 1933 pripročeno upravnemu odboru »Podpornega društva železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani«, Masarykova cesta 17 (poštnina se zaupniku povrne). Istočasno naj pošljejo zaupniki tudi potrjene sezname o dostavljenih glasovnicah. Imenik volilcev naj obdrži za izvršitev volitve.

Člani, ki bi do 8. septembra 1933 ne prejeli glasovnic, naj iste reklamirajo pri upravnem odboru »Podpornega društva žel. uslužbencev in upokojencev v Ljubljani«, Masarykova cesta 17. Volilno pravico imajo vsi člani po staležu z dne 1. avgusta 1933. Glasovnico mora vsak član svojeručno podpisati. V razpisu imenovani zaupnik vodi kot predsednik volišča volitve in skrbi, da se vršijo volitve v redu v smislu pravil. Kdor ne more iz kateregakoli vzroka na sedež volišča, lahko dá izpolnjeno in podpisano glasovnico tovarišu članu, ki se volitev osebno udeleži. Nepodpisane, radirane, črtane ali preplejene glasovnice so neveljavne.

Voljen sme biti vsak član. Predsednik volišča imenuje na volišču 2 skrutinitorja, ki preštejeta glasove, ugotovita izid volitev, na kar ga predsedujoči naznani navzočemu zbiranju. Predsednik in skrutinitorja zberejo nato, ko so sestavili zapisnik o izidu volitev, glasovnice v ovoj ter jih pošljejo s pismenim poročilom vred upravnemu odboru »Podpornega društva žel. uslužbencev in upokojencev v Ljubljani«, Masarykova cesta 17; najkasneje do 20. septembra 1933. Ako bi se volitve iz kateregakoli vzroka ne mogle iz-

vršiti dne 17. septembra 1933, je to takoj sporočiti upravnemu odboru, da določi dan, kdaj naj se volitve izvrše.

Pri tej priliki apeliramo na gg. šefe edinic, nadzornike proge — člane društva, da grede zaupnikom na roko, tako glede lokala za volišče, kakor tudi glede volitev.

Vsa eventualna pojasnila glede volitev daje na zahtevo upravni odbor »Podpornega društva žel. uslužbencev in upokojencev v Ljubljani«, Masarykova cesta 17, na katerega se je pravočasno obrniti. Člani upokojenci dobijo glasovnice na sedežu volišča vsak delovni dan od 10. do 12. ure, in to v času od 27. avgusta do 8. septembra 1933.

V Ljubljani, dne 19. avg. 1933.

Za upravni odbor:

I. Lipovšek s. r.

I. Škerjanc s. r.

Dopisi.

ZALOG.

V zadnjem našem časopisu smo citali, da bi moral za postajno osebje na postajah z neprekinjenim prometom trajati delovni čas 12 ur z nato sledečim odmorom 24 ur. — Kako se to izvaja pri nas?

Že leto dni se na tukajšnji postaji urejujejo »N« vozovi (za prevoz perutnine), ki se vračajo v našo državo skozi Rakek in Jesenice. Leto dni se je za ta posel uporabljalo le osebje, ki je v staležu za nadomestovanja obolenj in dopustov. Teh ljudi je premalo, da bi s svojim delom zadoščali dotoku voz. Zato nastaja zastoj! Žal, pa se je uvedla praksa, da se k urejevanju »N« vozov uporablja kretniško in premikalno osebje z uvedbo rezervne službe in to od 8. do 11. ure pred nočno službo. Sprva so bili ti dnevi bolj redki, ker pa se ravna po dotoku, je zadnje čase prišla rezervna služba kot turnus.

Lahko si mislimo, kako naj izvršuje kretnik ali pa premikač svojo službo, če mora vstajati ob 5. uri zjutraj in biti od 7. do 8. ure v šoli, potem pa pri delu urejevanja »N« vozov do 11. ure. Zvečer pa v eksekutivno službo. Kako naj bo potem uslužbenec, n. pr. premikač, sposoben za vršenje službe, pri kateri je treba biti prožen in spreten v kretajah med vozili, če hoče v redu vršiti službo in paziti na svojo osebno varnost? Saj je itak znano, da se največ nezgod glede na osebno varnost pripeti pri premiku. Kaj pa v slučaju slabega vremena? Premikalno osebje, ki je sploh izpostavljeno vsem vremenskim nepriklam, t. j. najhujši vročini in mrazu, dežju in snegu itd. in tako premočeno pred nočno službo, naj vrši še službo na prostem?

Tozadevna prošnja, ki jo je predložila tukajšnja podružnica USZJ ni uspela ter se smatra rezervna služba kot »nujen« slučaj. Resnica je, da predvideva pravilnik, da se sme delovni čas v nujskih slučajih tudi podaljšati, vendar smatramo mi po naših skromnih mislih za nujen slučaj izredno močan promet na kak dan ali eventualno nezgodo. Urejevanje »N« vozov pa je redno delo, za kar bi bilo na razpolago tudi zadostno število osebja.

Upamo, da bo uprava uvidevala težnje tukajšnjega osebja in napravila potrebne korake v zaščito svojega osebja, ki vestno in zanesljivo vrši svojo službo kljub veliki ogroženosti svoje osebne varnosti.

Prizadeti.

Doma in po svetu.

Občinske volitve. V posameznih banovinah so se že izvršile občinske volitve, ki so seveda javne. Govori se, da se bodo še to jesen izvršile tudi občinske volitve v dravski banovini. Sklican je že banovinski sklep, ki bo razpravljal o predpisih za vlaganje kandidatnih list in o ostalih zadevah, ki so v zvezi z volitvami. Čeprav so volitve javne, se bo moralo delavstvo za te volitve primerno pripraviti.

Volitve v delavsko zbornico. Že davno je potekla funkcijska doba izvoljenih delegatov za skupščino delavske zbornice, vendar se doslej volitve vsled leta 1929 izdanih zakonov in odredb niso izvršile.

Odločni akciji razrednih organizacij URSSa pa je uspelo, da se sedaj volitve zopet vrše in se bodo vršile za ljubljansko delavsko zbornico oktobra.

Volitve so tajne in ima volilno pravico vsak delavec in nameščeneec, ki je bil dne 16. avgusta 1933 zavarovan pri okrožnem uradu, bratovski skladnici, Merkurju in ostalih bolniških blagajnah.

Železničarji žal nimamo volilne pravice, ker se za nas obstoječa socialno-politična zakonodaja, ki velja za vse ostale delavce, ne izvaja. Zato tudi nima železničar v brezposelnosti pravice do brezposelne podpore. Proti članstvu v delavski zbornici in borzi dela se zlasti vneto bore naši gg. zvezarji, ki nočejo, da bi veljala obstoječa socialna zaščita tudi za delavce na železnici.

Kljub temu, da nam je za sedaj še onemogočeno voliti, pa je naša dolžnost, da posvetimo vse moči agitaciji za naše liste, to je za liste »Strokovne komisije«.

Udarne čete v Mariboru. Po izjavah uglednih nacionalističnih prvakov so mariborske udarne čete prekoračile že število 8000.

V mariborski delavnici in na železnici pa je še vedno stotine in stotine delavcev, ki imajo pod Din 500 zasluzka mesečno. Baje je precejšnje število teh med udarniki, ki si s tem pomagajo še nadalje vzdrževati te neznosne razmere.

Pri tem velikem številu res ne moremo reči drugega kot: Blagor ubogim na duhu...

Zadružništvo v Jugoslaviji. V Jugoslaviji je zadružništvo različnih strok jako razvito. Vseh zadrug je v državi nad 6000, ki vrše okoli štirideset različnih združnih nalog in strok. Finančna moč teh zadrug je zelo velika. Imajo nad 150 milijonov Din deležev, nad 200 milijonov Din rezerv in nad 3 milijarde hranilnih vlog. Zadružništvo je večanjeno v mednarodni združni zvezi v Londonu, ki obsega 41 držav, 77.500 zadrug in 200 milijonov članov.

Kdo vlada v Nemčiji? Na raznih zvezarskih shodih (Ptuj) so imeli železničarji priliko čuti referate, kako bodo tudi pri nas v gotovih ozirih uvedli hitlerjeve in fašistične metode.

Kaj so nacionalni socialisti naredili za delavce, sledi že iz tega, koga so postavili, da vlada v posameznih deželah.

Nemčija ima deset raznih deželnih vladnih predsednikov, od katerih je devet plemičev.

Ti so: Princ Filip Hesenski, baron Lunink, baron Herman Lüninck, dr. pl. Bosen, pl. Menbart, baron Oeynhaus, dr. pl. Stockhausen in Zschintzsch, pl. Pfeiffer in dr. pl. Bethke.

Te vladne predsednike je imenoval »ljudski« kancler in voditelj narodno-socialističnih delavcev, Adolf Hitler.

To je socializem plemenitih fevdalnih gospodov...

To povejte delavcem na shodih, povejte jim o koncentracijskih taboriščih, preganjanju tisočev in tisočev nedolžnih delavcev, popolnem ukinitju koalicijske svobode in osnovnih delavskih pravic, pa vas bodo naši delavci napodili, da si poiščete sreče pri vaših svitlih vzglednikih.

Nemški fašizem divja! Talci! Talci! Policijski oblastnik v Lübecku je odredil: za vse prestopke marksistov in drugih opozicionalcev bodo morali bivši marksistični voditelji, ki so v koncentracijskih taboriščih, odgovarjati. Za dejanja, katerih storilci so znani, vendar jih ni mogoče ujeti, bodo vsi njihovi svojci aretirani in eksemplarično kaznovani.

VELIKA AMNESTIJA V RUSIJI.

V zvezi z uspešno dovršitvijo gradbe Stalinovega kanala od Vzhodnega do Belega morja, je objavljen sklep centralnega izvršnega odbora Sovjetske unije, po katerem tajna državna policija OGPU na dan dovršitve te zgradbe izpusti na svobodo 12.848 oseb, ki so bile obsojene na izgubo svobode in za katere je dokazano, da so se popolnoma poboljšale ter da so koristne za izgradbo socialistične države. Dalje je s tem sklepom za 59.516 oseb kazni znižana in so 500 osebam vrnjene državljanske pravice.

URADNE URE NA CENTRALI USZJ. so do 15. septembra 1933 še vedno od 7. ure do 13. ure. Ob nedeljah pa od 8. ure do 11. ure.